

Dnro 9111/96/21

14.1.2022

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Lausuntopyyntöne diaarinumerolla VN/12277/2021

Lausunto luonnoksesta laeiksi eläinten hyvinvoinnista ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt tietosuojavaltuutetun lausuntoa luonnoksesta laeiksi eläinten hyvinvoinnista. Lausuntoa on pyydetty myös samassa yhteydessä esitetyistä muutoksista eräisiin siihen liittyviin muihin lakeihin.

Kiitän mahdollisuudesta lausua asiassa. Lausunto rajautuu luonnoksen laiksi eläinten hyvinvoinnista 13 lukuun sekä teurastamojen kameravalvontaa koskevaan 79 §:ään. 13 luvun 105–107 §:ssä säädetään rekisterien tietosisällöstä (luvan- ja ilmoituksenvaaraista toimintaa koskevat rekisterit ja eläinten hyvinvoinnin valvontaa varten rekisteröitävät tiedot) sekä tietojen säilytysajasta. Muilta osin henkilötietojen käsittelystä säädetään viitatussa ruokahallinnon tietovarantolaissa (560/2021) ja Tullin osalta henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetussa laissa (650/2019). Esityksen mukaan tietovarannon käyttötarkoituksesta, siihen sisältyvien rekistereiden pitämisestä, rekisteritietojen luovuttamisesta sekä muun muassa rekisteritietojen säilyttämisajasta ja poistamisesta säädettäisiin ruokahallinnon tietovarantolaissa. Rekisterit sekä niiden tietosisältöä koskevat säännökset täydentäisivät ruokahallinnon tietovarantolain säännöksiä. Viranomaisten välisten tietojen luovutusten osalta on luonnoksessa laiksi eläinten hyvinvoinnista edellytetty 87 ja 88 §:ssä eläinten hyvinvoinnin valvonnan tarkoitusten kannalta välttämättömien tietojen luovuttamista. Muilta osin asiasta säädetään ruokahallinnon tietovarantolain 8 §:ssä. Lisäksi 80 §:ssä säädettäisiin valvontaviranomaisen oikeudesta saada tietoja valvonnan suorittamiseksi.

Lainsäädäntöhankkeessa olisi syytä arvioida, miltä osin ehdotettu sääntely kuuluu EU:n yleisen tietosuojasetuksen ((EU) 2016/679), tai ns. rikosasioiden tietosuojadirektiivin ((EU) 2016/680) ja sitä kautta henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018) soveltamisalan piiriin. Yleisellä tasolla voidaan lisäksi todeta, että yleisen tietosuojasetuksen 4 artiklassa määritelty henkilötiedon määritelmä on laaja. Esityksessä olisi syytä etukäteen pyrkiä tunnistamaan henkilötietojen luonne (onko kyse tavallisista henkilötiedoista vai erityisistä henkilötietoryhmistä) sekä havainnoida mahdolliset henkilötietojen käsittelyn tilanteet. Jos ehdotettu lainsäädäntö edellyttää erityisten henkilötietoryhmien käsittelyä, voi asianmukaisten suojatakeiden vuoksi olla perusteltua säätää tietosuojasetusta yksityiskohtaisempaa ja tarkempaa erityislainsäädäntöä kansallisesti. Lakiehdotuksiin ei esityksen mukaan kuitenkaan sisältyisi erityisten henkilötietoryhmien käsittelyä.

Annettaessa henkilötietojen suoja koskevia kansallisia säännöksiä tulee esityksestä käydä ilmi, mistä kansallinen liikkumavara on johdettu, henkilötietojen laillinen käsittelyperuste mukaan lukien. Esityksessä tulisi yksilöidä se, millä tavoin esitys täsmentää tai täydentää yleistä tietosuojasetusta. Olisi hyvä, että esityksen perusteluissa tai muualla hahmotetaan sovellettavien lakien välinen suhde (asetus, kansallinen yleislaki

ja erityislaki) siten, että käytännön toimijat saavat selkeän kokonaiskuvan relevantin lainsäädännön osalta. Ehdotettu käsittelyn oikeusperuste tulisi ankkuroida yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan kulloinkin sovellettavaan alakohtaan, jotta käsittelyn oikeusperusteen suhdetta kansalliseen liikkumavaraan on mahdollista arvioida.

Esityksen 79 §:ssä kuvattu teurastamojen kameravalvonta koskisi ainoastaan eläinten käsittelyä koskevia tiloja ja sillä pyrittäisiin turvaamaan eläinten hyvinvointia teurastustoiminnassa. Pykälässä todetaan lisäksi, että 'Kameravalvonnan aloittamisesta on tiedotettava teurastamon henkilöstölle ja valvonnasta on ilmoitettava kameroiden läheisyyteen kiinnitettävillä kylteillä'. Tämän osalta olisi suositeltavaa tarkentaa kansallisen liikkumavaran arviointia ja arvioida sitä, onko kameravalvonnasta informoimisesta erikseen säätäminen tarpeellista ottaen erityisesti huomioon asiaan liittyvän perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön ja yleisestä tietosuoja-asetuksesta suoraan seuraavat informointivelvoitteet. Kansallisen erityislainsäädännön säätämistä tulisi välttää ja varata sellaisen säätäminen vain tilanteisiin, joissa se on yhtäältä sallittua tietosuoja-asetuksen kannalta ja toisaalta välttämätöntä henkilötietojen suojan toteuttamiseksi (PeVL 2/2018 vp s. 5).

Ehdotuksen 13 luvussa esitettyjen rekisterien tietosisällön osalta tulee myös ottaa huomioon yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukainen henkilötietojen minimointiperiaate, jonka mukaan käsiteltävien henkilötietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään. Ehdotetut rekisterin tietosisältöä koskevat pykälät vaikuttavat näiltä osin selkeyttävän ja rajaavan viranomaisten rekisterinpitotehtävää, kuten esityksessä on todettu.

Apulaistietosuojavaltuutettu Heljä-Tuulia Pihamaa _____

Ylitarkastaja Tiia Hallivuori _____

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarvittaessa tarkistaa tietosuojavaltuutetun toimiston kirjaamosta.